

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

**Національного університету
«Одеська юридична академія»**

 Олег ТОДОРШАК

« 9 »

2025 року

ВИСНОВОК

**Національного університету «Одеська юридична академія» щодо
дисертації Стрілецького Максима Анатолійовича на тему
«Адміністративно-правові засади права на державну службу в Україні»,
поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань
08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»
(тему затверджено Вченою радою Національного університету «Одеська
юридична академія» 10.02.2025 р., протокол № 5)**

Витяг

**з протоколу засідання кафедри адміністративного і
фінансового права Національного університету
«Одеська юридична академія»
№ 14 від 06.06.2025 р.**

ПРИСУТНІ:

Головуюча – к.ю.н., доцент Д.А. Козачук;

Члени кафедри: д.ю.н., професор Ківалов С.В. (zoom), д.ю.н., проф. Біла-Тіунова Л.Р., д.ю.н., доцент Сарibaєва Г.М. (zoom), к.ю.к., доц. Білоус-Осінь Т.І. (zoom), к.ю.н., доцент Осадчий А.Ю., к.ю.н., доцент Стрельников А.В., к.ю.н., доцент Закаленко О.В., к.ю.н., доцент Даниленко-Негара Ю.С., к.ю.н., доцент Фролова Є.І., д-р філософ., доцент Негара Р.В., асистент кафедри Назарчук А.В., лаборант кафедри Горощенко В.С., аспірант кафедри Стрілецький М.А., запрошений: д.ю.н., професор Федотов О.П.

З присутніх: 4 доктори юридичних наук та 7 кандидатів юридичних наук,
1 доктор філософії – фахівці за профілем поданої на розгляд дисертації.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

Обговорення дисертаційного дослідження Стрілецького М.А. на тему
«Адміністративно-правові засади права на державну службу в Україні»,
поданого на здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії за спеціальністю

081 «Право» щодо рекомендації до разового публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді.

СЛУХАЛИ:

Доповідь здобувача ступеня вищої освіти доктора філософії Стрілецького М.А. на тему «Адміністративно-правові засади права на державну службу в Україні», поданої на здобуття вищої освіти доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Стрілецький М.А. обґрунтував актуальність обраної теми дослідження, визначив мету, завдання та методологічну базу дисертації, охарактеризував її об'єкт та предмет, а також виклав основні наукові положення і висновки, що засвідчують новизну одержаних результатів та виносяться на захист. Додатково також дисертант зупинився на практичному значенні одержаних результатів дисертаційного дослідження та сформульованих пропозиціях щодо внесення змін до чинного законодавства України, поінформував про апробацію та впровадження результатів дослідження.

Обґрунтовуючи вибір теми дисертаційного дослідження, Стрілецький М.А. зазначив, що одним із важливих прав громадянина України є право на участь в управлінні державними справами, у тому числі і право на державну службу. З подальшим розвитком України як демократичної і правової держави це право набуває особливого значення і потребує постійного переосмислення з урахуванням особливостей політико-правових реалій, які є характерними для України у відповідні періоди. Так, у період режиму воєнного стану одним із основних завдань держави є забезпечення належного перманентного функціонування всього державного апарату щодо забезпечення захисту та оборони України від агресії російської федерації. Це завдання є безпосередньо пов'язаним із належною організацією всієї системи державної служби. Таким чином, право на державну службу набуває певних особливостей, характерних для цього періоду.

З огляду на те, що переважна частка наукових доробок щодо сфери державної служби здійснюється у Південному регіоні України можна стверджувати про функціонування Одеської школи державної служби, наукові доробки представників якої стосуються таких важливих питань, як: службове право як підгалузь адміністративного права (О. Стець), концепт державної адміністративної служби (Н. Панова), службова кар'єра (Л. Біла-Тіунова), оцінювання результатів діяльності державних службовців (Ю. Даниленко-Негара), конкурс (Р. Негара), проходження державної служби (О. Продаєвич), припинення державної служби (Ю. Фаср), правовий статус державного службовця (В. Васильківська) тощо. Безперечно, наведені доробки стосувалися окремих питань права на державну службу, однак їх об'єктом дослідження були, як правило, або інші питання сфери державної служби, або вони здійснювалися на базі законодавства, яке втратило чинність, або без урахування тих реалій, які склалися в Україні. Безперечно, ці доробки мають важливе теоретичне значення для здійснення подальших наукових пошуків, і водночас саме вони визначають

основні спрямування таких пошуків, одним із яких є адміністративно-правові засади права на державну службу в Україні.

За результатами проведення дисертаційного дослідження здобувачем сформульовано такі основні теоретичні положення, висновки і пропозиції:

Історіографічний аспект права на державну службу становлять два види наукових доробок з огляду на їх дотичність до досліджуваної проблематики, тобто ті, які мають: 1) опосередкований характер (сутність і правова природа державної служби; правовий статус державного службовця; суб'єкти управління державною службою; проходження державної служби; юридична відповідальність державних службовців; припинення державної служби); 2) безпосередній характер (сутність і структура права на державну службу; правообмеження; вимоги; запобігання дискримінації). Встановлено, що питання права на державну службу з урахуванням наявних наукових доробок залишається актуальним та важливим, враховуючи: по-перше, зміни чинного законодавства про державну службу; по-друге, наявність прогалин та колізій у чинному законодавстві щодо регулювання права на державну службу; по-третє, введення режиму воєнного стану в Україні та необхідності відповідної адаптації сфери державної служби до цього; по-четверте, пошуку новітніх форматів забезпечення реалізації права на державну службу.

Встановлено, що конституційне «право рівного доступу до державної служби» не є абсолютним, оскільки: 1) воно обумовлюється певною(ними) умовою(ами), зокрема громадянством України на рівні Основного закону, та іншими критеріями й обмеженнями на рівні спеціальних законів про державну службу; 2) щодо нього не діє правило «кожному праву однієї сторони кореспондується обов'язок іншої сторони» і рівний доступ до державної служби не означає гарантії зайняття посади державної служби; 3) воно є заснованим на особистих якостях та досягненнях осіб, серед яких тільки одна може бути призначеною на конкретну посаду державної служби на підставі конкурсу.

Виокремлено такі особливості нормативно-правового регулювання права на державну службу у залежності від сукупності таких критеріїв, як ступінь його визначення, юридична сила нормативно-правових актів і предмет регулювання: 1) встановлення права на державну службу, яке передбачається тільки законами або а) загальної дії, тобто законами, які безпосередньо передбачають це право і поширюють свою дію на всю державну службу; або б) спеціальної предметної дії, тобто закони, які регулюють окремі питання права на державну службу (вимоги, критерії, обмеження) і поширюють свою дію на всю державну службу; або в) спеціальної видової/підвидової дії, тобто закони, які регулюють право на державну службу для окремих видів/підвидів державної служби; 2) забезпечення права на державну службу, яке регулюється підзаконними нормативно-правовими актами, що визначають такі засади, як: а) процедурні; б) організаційні; в) статусні.

Виокремлено та охарактеризовано такі складові права на державну службу: 1) право на доступ до участі у конкурсі або до іншого способу щодо призначення на посаду державної служби; 2) право на участь у конкурсі або в

іншому способі щодо призначення на посаду державної служби; 3) право на призначення на посаду державної служби. Визначено, що особливості права на призначення на посаду державної служби мають прояв у: а) повноваженнях суб'єктів призначення або керівників державної служби; б) відповідності осіб, які претендують на посаду державної служби встановленим вимогам; в) процедурі здійснення призначення, яку становлять: контракт про проходження державної служби (у разі його укладення); спеціальна перевірка; присяга державного службовця.

Виокремлено два види критеріїв відповідності встановленим вимогам до особи при вступі на державну службу: особистісні та професійні. Особистісні критерії відповідності становлять: 1) громадянство України; 2) віковий ценз [повноліття (вісімнадцять років) або інший вік]; 3) інші критерії: а) стан здоров'я; б) фізична підготовка; в) моральні якості (визначення та стандартно-уніфікований перелік яких не передбачено у жодному законі); г) доброчесність (поняття якої визначено у Законі «Про державну службу», яке не співпадає із доктринальними визначеннями); д) бездоганна репутація (бездоганна ділова репутація).

Визначено, що професійні критерії відповідності є різноаспектними та залежать від посади державної служби, так і від виду (підвиду) державної служби, і виокремлено чотири їх види: 1) стандартні (стосуються всіх осіб, які реалізують своє право на державну службу незалежно від її виду чи підвиду), які становлять: а) володіння державною мовою відповідно до рівня, визначеного Національною комісією зі стандартів державної мови; б) відповідна освіта: відповідний ступінь вищої освіти; повна загальна середня освіта; 2) загальні (поширюються тільки або на вид служби, або на її підвиди), які становлять: стаж роботи; володіння іноземною мовою; досвід роботи; 3) спеціальні (визначаються суб'єктом призначення і мають підзаконний уточнюючий характер); 4) професійно-посадові (сукупність знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей), які залежать як від виду державної служби, так і від категорії посади державної служби.

Встановлено, що невід'ємною умовою реалізації особою права на державну службу є запобігання та протидія дискримінації щодо особи, яка реалізує свої права під час вступу на державну службу та її проходження. В Україні сформовано основи антидискримінаційного законодавства, яке у тому числі стосується і сфери державної служби.

Виокремлено такі основні прояви реалізації антидискримінаційного законодавства у сфері державної служби: 1) мають місце ознаки дискримінації, щодо яких чинним законодавством про державну службу не передбачено жодних дискримінацій, і ними є: раса; колір шкіри; релігійні та інші переконання; етнічне та соціальне походження; сімейний і майновий стан; місце проживання; 2) обмеження окремих ознак дискримінації зумовлене обґрунтованою правомірністю мети такого обмеження, і ними є: громадянство; мовна ознака; політичні переконання; стать; вік; інвалідність; 3) для адміністративної служби

характерним є те, що Закон «Про державну службу» щодо питання запобігання та протидії дискримінації у державній службі передбачає посилання на Закон «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», тобто має місце повне сприйняття визначеного переліку ознак дискримінації з урахуванням особливостей їх імплементації у сферу державної служби; 4) для інших видів державної служби характерним є те, що: а) ряд законів, які регулюють окремі підвиди спеціалізованої служби (ДБР, БЕБ, НАБУ, системи прокуратури тощо) не передбачають ані принципу рівності, ані принципу недискримінації, ані положення «незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, громадянства, сімейного та майнового стану, місця проживання, мовними або іншими ознаками», ані посилання на Закон «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні»; б) для такого підвиду державної служби, як служба у поліції, характерним є те, що ст. 49 Закону «Про Національну поліцію» передбачає таке недискримінаційне положення, як: «незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання», яке є адаптованим до служби у поліції і тому воно не передбачає такої ознаки дискримінації, як «інвалідність».

Визначено, що: 1) обґрунтована правомірність мети обмеження ознак дискримінації має місце у тому разі, якщо: а) вона передбачена законом; б) відповідає принципів «правової визначеності», тобто сформульована із достатнім ступенем чіткості, що дало б змогу особі: по-перше, узгоджувати з нею свою поведінку; по-друге, передбачати, згідно з обставинами, наслідки вчинення нею конкретних дій; 2) законними підставами для введення обмежень щодо реалізації певних прав особи у сфері державної служби можуть бути: незалежність та територіальна цілісність України; державний суверенітет; конституційний лад; науково-технічний і оборонний потенціал України; законні інтереси держави та права громадян; економіка держави; інтереси держави і суспільства; запобігання розголошенню державної таємниці; запобігання вчиненню злочинів; забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку тощо.

Встановлено, що чинне законодавство про державну службу оперує поняттям «обмеження», яке використовується або безпосередньо у назві відповідної статті, або через словосполучення «не можуть бути прийняті», «не може бути призначена», «не може обіймати», «заборона окремим фізичним особам обіймати певні посади (перебувати на службі) в органах державної влади» тощо. Особливості нормативного регулювання обмежень мають прояв у тому, що: 1) вони передбачаються переважно законами; 2) закони не передбачають визначення поняття «обмеження», що: а) не сприяє однозначному його застосуванню у різних законах; б) допускає неоднозначне змістовне навантаження; в) допускає різну редакцію положень щодо обмеження у законах; 3) вони передбачаються або окремими статтями закону, які містять у своїй назві поняття «обмеження», або окремими словосполученнями у змісті статей закону,

або посиланнями на відповідні статті інших законів, які передбачають обмеження; 3) їх переліки для конкретного виду/підвиду державної служби є здебільшого вичерпними і не допускають додаткових тлумачень; 4) основними нормативними актами, які передбачають обмеження у державній службі, є Закони: «Про державну службу», «Про запобігання корупції», «Про очищення влади».

Встановлено, що єдиним доказом притягнення особи, яка вчинила корупційне або пов'язане з корупцією правопорушення, до адміністративної відповідальності є дані про таку особу у Єдиному державному реєстрі осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення. Основними ознаками Реєстру є те, що: 1) він є електронною базою даних таких осіб; 2) він забезпечує єдиний облік таких осіб; 3) до нього вносяться дані про притягнення особи до кримінальної, адміністративної, цивільно-правової або дисциплінарної відповідальності; 4) підставами для внесення до нього даних є: а) електронна копія рішення суду (яке набрало законної сили), яке надходить з Державної судової адміністрації до Реєстратора (НАБУ) – щодо кримінальної, адміністративної, цивільно-правової відповідальності; або б) засвідчена в установленому порядку паперова копія розпорядчого документа про накладення чи скасування розпорядчого документа про накладення дисциплінарного стягнення – щодо дисциплінарної відповідальності; 5) передбачено вичерпний перелік підстав для вилучення з нього даних про відповідну особу.

Виокремлено такі основні характеристики обмеження про те, що на державну службу не може вперше вступити особа чоловічої статі віком до 60 років, яка не пройшла базову загальновійськову підготовку або військову службу, крім осіб, визнаних за станом здоров'я непридатними до військової служби: 1) стосується тільки кандидатів на посади: а) державної служби; б) служби в органах місцевого самоврядування; в) прокурорів; 2) стосується тільки тих осіб, які уперше вступають на державну службу; 3) починає застосовуватися: а) з дня, наступного за днем припинення чи скасування воєнного стану; б) не раніше ніж через один рік після запровадження базової загальновійськової підготовки, тобто не раніше 01.09.2026 р.; 4) не стосується осіб, визнаних за станом здоров'я непридатними до військової служби.

Виокремлено два підходи щодо нормативного регулювання максимального (граничного) віку як обмеження при вступі на державну службу, відповідно до яких чинне законодавство про державну службу: 1) не передбачає максимального (граничного) віку при вступі на державну службу (Закон «Про державну службу»); 2) передбачає максимальний (граничний) вік опосередковано, через: по-перше, обмеження щодо проходження державної служби і, по-друге, як підставу звільнення з посади державної служби.

Виокремлено два види обмежень для особи, яка претендує на посаду державної служби: 1) загальні, які передбачаються для всіх видів державної служби: в установленому законом порядку визнана недієздатною або дієздатність якої обмежена; має судимість за вчинення умисного кримінального правопорушення, якщо така судимість не погашена або не знята в установленому

законом порядку; відповідно до рішення суду позбавлена права займатися діяльністю, пов'язаною з виконанням функцій держави, або займати відповідні посади; піддавалася адміністративному стягненню за правопорушення, пов'язане з корупцією, – протягом 3 років з дня набрання відповідним рішенням суду законної сили; має громадянство іншої держави; не пройшла спеціальну перевірку або не надала згоду на її проведення; підпадає під заборону, встановлену Законом «Про очищення влади; 2) спеціальні: передбачені для окремих підвидів державної служби: якщо щодо особи було припинено кримінальне провадження з нереабілітуючих підстав; якщо особа має захворювання, що перешкоджає проходженню служби; якщо вона надала завідомо неправдиву інформацію під час прийняття на службу тощо.

Надано визначення понять: «право на державну службу» – це можливість громадянина зайняти посаду державної служби за умови його відповідності законодавчо встановленим критеріям та обмеженням на підставі визначеної процедури з дотриманням принципу рівності; «право на доступ до участі у конкурсі» – це можливість особи надати нормативно визначену інформацію про відповідність умовам конкурсу на заміщення посади державної служби; «право на призначення на посаду державної служби» – це законодавчо визначена можливість громадянина України на проходження процедури допуску до конкретної посади державної служби з урахуванням установлених вимог та правообмежень; «добросовісність» – це сукупність морально-етичних характеристик, які визначають межі та спосіб ставлення особи щодо себе, суспільства і держави; «обмеження» – це державна настанова щодо нормативної локалізації можливостей реалізації особою права на державну службу; «правообмеження» – це обмеження, які чітко, конкретно і вичерпно визначені законами; «спеціальна перевірка» – це процедура здійснення контролю за достовірністю відомостей про особу, яка претендує на посаду державної служби з метою підвищення якості відбору кандидатів і забезпечення їх відповідності вимогам щодо добросовісності та відсутності конфліктів інтересів.

Встановлено, що Закону «Про державну службу» не передбачає випадків, коли може укладатися контракт про проходження державної служби, і зазначено, що такий підхід має як позитивну сторону (враховуючи конкретні обставини державного органу (насамперед кадрове забезпечення), суб'єкт призначення, з метою забезпечення оперативного, ефективного та професійного виконання поставлених завдань та вирішення тимчасових кадрових проблем, вправі приймати рішення про те, що при вступі на ці посади укладається контракт про проходження державно служби), так і негативну сторону, яка може мати місце у зловживанні суб'єктом призначення своїми повноваженнями і прояві ним суб'єктивного підходу щодо конкретного претендента на державну службу.

Структурно робота складається з анотації державною та англійською мовами, вступу, 2 розділів, що містять 6 підрозділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

Завершивши доповідь, здобувач відповів на запитання учасників засідання кафедри.

Доцент Даниленко-Негара Ю.С.: Максиме Анатолійовичу, ви у своїй доповіді зазначали вік як один із критеріїв відповідності при вступі на державну службу. При цьому вами використано такі поняття як «граничний вік», «максимальний вік», «віковий ценз». Уточніть, як ці поняття співвідносяться між собою.

Здобувач: Дякую за питання. Дійсно, у своєму дослідженні мною використано такі поняття, як «граничний вік», «максимальний вік», «віковий ценз». Поняття «граничний вік», «максимальний вік» використовуються у чинному законодавстві про державну службу і досить часто вино використовуються як: або «граничний вік», або «максимальний вік», або «граничний (максимальний) вік». Входячи із змісту законодавчих положень можна зробити висновок, що ці поняття використовуються у чинному законодавстві як синоніми і я з цим погоджуюся. Стосовно поняття «віковий ценз». Який використовується тільки у доктринальному аспекті слід зазначити, що його зміст становлять як мінімальний вік, тобто вік, досягнення якого дозволяє вступати на державну службу, так і граничний (максимальний) вік, тобто вік, досягнення якого є підставою для припинення державної служби. Таким чином поняття «граничний (максимальний) вік» є складовою поняття «граничний (максимальний) вік».

Доцент Негара Р.В.: Моя питання стосується множинного громадянства і проблеми, які стосуються державної служби, враховуючи те, що відповідно до Конституції України тільки громадяни (тобто громадяни України) мають доступ до державної служби. Як на вашу думку має вирішуватися це питання?

Здобувач: Дякую за питання. Безперечно, прийняття Закону «Про множинне громадянство» вирішує багато питань, пов'язаних з національним та безпековими питання України, особливо в умовах введення в Україні правового режиму воєнного стану. Водночас, виникають ряд питань, які потребують законодавчого вирушення. Серед них – питання щодо права на державну службу. Відповідно до ст. 38 Конституції України громадяни мають право рівного доступу до державної служби. Запровадження множинного громадянства не позбавляє особи громадянства України і, таким чином, особа залишається громадянином України, маючи інше громадянство. Щодо вирішення питання про допуск до державної служби громадянина України, який має ще одне громадянство, то це питання має вирішуватися відповідно до міжнародної практики у двосторонніх договорах між Україною та іншою країною, громадянином якої особа є. Стосовно питання конституційного положення щодо єдиного громадянства в Україні слід зазначити, що, як видається, у цьому разі може матися на увазі «єдине громадянство» у значенні, що в Україні немає громадянства України і громадянства, наприклад, АРК або іншої адміністративно-територіальної одиниці, а є єдине громадянство України. Тобто, у цьому разі має йтися про єдине громадянство особи, а не про одне громадянство особи. У всякому разі, як видається, тлумачення цього конституційного положення повинен надати Конституційний Суд України.

Доцент Козачук Д.А.: Максиме Анатолійовичу! Оскільки я процесуаліст, то мене більше цікавлять питання процедури, а у цьому разі – процедур, пов'язаних із реалізацією права на державну службу. У теорії адміністративного права ці процедури іменуються службові процедури. Як ви ставитеся до того, що всі процедури, пов'язані із реалізацією права на державну службу, та й власне, всі інші службові процедури не регламентуються Законом «Про адміністративну процедуру»?

Здобувач: Дякую за питання. Дійсно, як сліду із Закону «Про адміністративну процедуру», його дія не поширюється на сферу державної служби. Я вважаю, що такий підхід є цілком правомірним, оскільки службові процедури, тобто процедури, пов'язані і сферою державної служби, у тому числі і процедури щодо реалізації права на державну службу мають цілий ряд своїх особливостей, які неможливо типізувати в одному законі, особливо якщо вони стосуються підвидів державної служби. Цілком вірним, на теперішній час, є регулювання таких процедур спеціальними законами про державну службу.

Доцент Білоус-Осінь Т.І.: Максиме Анатолійовичу, як ви ставитеся до практики регулювання питання правообмежень в окремих підвидах державної служби шляхом застосування бланкетного способи формулювання відповідних статей спеціальних законів, які стосуються наприклад БЕБ, НАБУ, ДБР та інших державних органів? При цьому хочу зазначити, що частково ви торкалися цього питання, але у контексті специфіки такого формулювання, а не доцільності його використання.

Здобувач: Дякую за запитання. Так, у своєму дослідженні я торкався цього питання як особливостей законодавчого регулювання обмежень для окремих підвидів державної служби. Стосовно доцільності такого формулювання слід зазначити, що така практика має місце як стосовно названих вами підвидів державної служби, так і щодо служби в інших державних органах. Як видається, порушень юридичної техніки у тих прикладах, які названі вами, немає. Водночас, для більш однозначного сприйняття таких обмежень доцільним було б надання більш детального та чіткого формулювання переліків обмежень в одній статті.

Доцент Стрельников А.В.: Моє запитання стосується такого обмеження, як стаття. Не секрет, що у деяких випадках для зайняття посади державної служби необхідно регулювати питання статі претендента на посаду державної служби. Так, служба в органах кримінально-виконавчої служби на деяких посадах державної служби потребує виконання специфічних службових обов'язків, виконання яких залежить від статі особи, яка займає цю посаду. Наприклад, у місцях позбавлення волі для чоловіків для здійснення особистого обшуку потрібні тільки державні службовці чоловічої статі. Ви досліджували, як такі питання вирішуються на практиці?

Здобувач: Дякую за запитання. Питання досить складне не тільки щодо моєї відповіді, але й щодо його практичного вирішення. Я проаналізував багато повідомлень про конкурси, які стосуються саме цього підвиду державної служби і хочу зазначити, що в жодному із повідомлень не було зазначено обмеження щодо статі. Водночас, як правило, у залежності від посади та посадових

обов'язків, для участі у конкурсі подавали документи саме особи тієї статі, які могли виконувати відповідні службові обов'язки. Як свідчить судова практика, судових справ щодо розгляду подібних спорів не було. Як це питання вирішується на практиці я пояснити не можу, оскільки просто не знаю. Дякую за увагу!

Після відповідей на запитання учасників засідання кафедри з **висновком** щодо дисертаційного дослідження виступив **науковий керівник** д.ю.н., професор Біла-Тіунова Л.Р.

Стрілецький М.А. повною мірою опанував встановлену освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії. Освітня складова індивідуального плану роботи аспіранта виконувалася здобувачем своєчасно та з досягненням високих результатів вивчення навчальних дисциплін.

Як наслідок, Стрілецький М.А. здобув теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, достатньою мірою оволодів методологією наукової та педагогічної діяльності, що підтверджується проведенням ним власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Згідно з індивідуальним планом наукової роботи аспіранта здобувачем одночасно здійснювалась як підготовка та збір матеріалів (зокрема, наукових публікацій за предметом дослідження, статистичного матеріалу) для проведення дисертаційного дослідження, так підготовка апробації отриманих результатів. В результаті аспірантом у повному обсязі виконано вимоги індивідуального плану наукової роботи, а також підготовлено та опубліковано необхідну кількість публікацій у фахових виданнях України.

Біла-Тіунова Л.Р. акцентувала увагу на актуальності обраного напряму наукових пошуків: тема дисертації характеризується не тільки високим рівнем актуальності, а є досить своєчасною з огляду на прагнення України стати повноправним членом ЄС, що зумовлює необхідність адаптації інституту державної служби до стандартів ЄС. У тому числі й щодо реалізації права на державну службу

Під час підготовки дисертації здобувач проявив себе як дисциплінований, сумлінний, талановитий та ініціативний вчений, схильний до активного наукового пошуку, вироблення нових наукових пропозицій, що ґрунтуються на класичних та сучасних правових теоріях і концепціях, а також продемонстрував гарні здібності до презентації власних наукових здобутків.

Аналіз сформульованих за результатами дисертаційного дослідження положень, висновків, пропозицій та практичних рекомендацій свідчить про властивий їм високий рівень наукової обґрунтованості, достовірності та новизни, а також змістовності і логічності їх викладення. Це засвідчує досконале вивчення й аналіз здобувачем великого обсягу наукової літератури, відповідної нормативно-правової бази (національного законодавства з питань публічної та державної служби), статистичних матеріалів.

Як видається, більшість викладених за результатами здійсненого дослідження пропозицій та рекомендацій орієнтовані на удосконалення як теоретичних, так і нормативно-правових аспектів адміністративно-правових засад права на державну службу в Україні. Цілком прийнятним є запропонована дисертантом структура роботи, яка дозволяє йому окреслити досить широке коло питань щодо обраної тематики та всебічно дослідити їх, що надало можливість отримати ряд наукових положень, які характеризуються різним ступенем наукової новизни.

Достовірність отриманих висновків та наукових положень підтверджується методологічною основою дисертаційного дослідження, яка досить вміло використана автором при дослідженні обраної проблематики.

Основні теоретичні положення і висновки, яких було сформульовано в дисертаційному дослідженні, викладено у 5 наукових публікаціях, 4 з яких входять до затвердженого переліку фахових вітчизняних наукових видань, 1 – тезах доповідей на міжнародній науково-практичній конференції.

Представлене дисертаційне дослідження відповідає встановленим стандартам академічної та професійної доброчесності. Дотримання здобувачем академічної та професійної доброчесності засвідчується опрацюванням значної кількості джерел з теми дисертаційного дослідження (підтвердженням є кількість найменувань списків використаних джерел до розділів дисертації, з відповідними посиланнями в тексті роботи).

Дисертація Стрілецького Максима Анатолійовича «Адміністративно-правові засади права на державну службу в Україні», подана на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право», є самостійним науковим дослідженням, яке відповідає встановленим вимогам та може бути рекомендоване до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

В обговоренні дисертаційного дослідження взяли участь зазначені присутні фахівці.

Доктор юридичних наук, проф., професор кафедри адміністративного і фінансового права Ківалов С.В., який відмітив високий науковий рівень здійсненого дисертаційного дослідження, його завершеність, комплексність, системність, а, головне, самостійність. Ознайомлення із змістом дисертації свідчить про повне розкриття здобувачем теми дослідження, досягнення поставлених задач, а також формулювання наукових положень, висновків та практичних рекомендацій, які характеризуються науковою новизною та спрямовуються на удосконалення чинного законодавства у сфері державної служби у цілому, та адміністративно-правових засад права на державну службу, зокрема. Позитивним моментом роботи є відповідність теми дисертації плановій науково-дослідній темі Національного університету «Одеська юридична академія»: «Стратегія інтеграційного розвитку України: правовий та культурний вимір». У якості побажання слід звернути увагу на те, що автору варто було б більше уваги приділити питанню реалізації права на державну службу. Вважаю, що дисертація Стрілецького М.А. на тему «Адміністративно-правові засади права на державну службу в Україні», яку подану на здобуття ступеня доктора

філософії за спеціальністю 081 «Право», може бути рекомендованою до публічного захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

Д.ю.н., доцент Сарibaєва Г.М., яка зауважила, що дисертаційне дослідження Стрілецького М.А. присвячено досить актуальній тематиці державної служби – праву на державну службу в Україні у контексті європейських прагнень України. Цілком логічним та виваженим є дослідження зарубіжного досвіду правового регулювання державної служби та визначення можливостей їх імплементації в Україні. Видається, що варто підтримати автора в тому, що конституційне «право рівного доступу до державної служби» не є абсолютним, оскільки: воно обумовлюється певною(ними) умовою(ами), зокрема громадянством України на рівні Основного закону, та іншими критеріями й обмеженнями на рівні спеціальних законів про державну службу; щодо нього не діє правило «кожному праву одної сторони кореспондується обов'язок іншої сторони» і рівний доступ до державної служби не означає гарантії зайняття посади державної служби; воно є заснованим на особистих якостях та досягненнях осіб, серед яких тільки одна може бути призначеною на конкретну посаду державної служби на підставі конкурсу. Цікавою є позиція автора щодо того, що особистісні критерії відповідності становлять: громадянство України; віковий ценз [повноліття (вісімнадцять років) або інший вік]; інші критерії: стан здоров'я; фізична підготовка; моральні якості (визначення та стандартно-уніфікований перелік яких не передбачено у жодному законі); доброчесність (поняття якої визначено у Законі «Про державну службу», яке не співпадає із доктринальними визначеннями); бездоганна репутація (бездоганна ділова репутація). У якості зауваження слід зазначити, що у автора є ряд пропозицій щодо удосконалення чинного законодавства, але у Висновках вони не знайшли свого відображення. Дисертаційна робота може бути рекомендованою до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

Кандидат юридичних наук, доцент кафедри адміністративного і фінансового права Козачук Д.А., яка відзначила, що у дослідженні питання права на державну службу в Україні її найбільше зацікавило дослідження запобігання та протидії дискримінації при реалізації цього права з огляду на те, що цьому питанню у теорії державної служби приділялося незаслужено мало уваги. Слід погодитися з автором у виокремленні ним таких основних проявів реалізації антидискримінаційного законодавства у сфері державної служби: 1) мають місце ознаки дискримінації, щодо яких чинним законодавством про державну службу не передбачено жодних дискримінацій, і ними є: раса; колір шкіри; релігійні та інші переконання; етнічне та соціальне походження; сімейний і майновий стан; місце проживання; 2) обмеження окремих ознак дискримінації зумовлене обґрунтованою правомірністю мети такого обмеження, і ними є: громадянство; мовна ознака; політичні переконання; стать; вік; інвалідність; 3) для адміністративної служби характерним є те, що Закон «Про державну службу» щодо питання запобігання та протидії дискримінації у державній службі передбачає посилання на Закон «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», тобто має місце повне сприйняття визначеного

переліку ознак дискримінації з урахуванням особливостей їх імплементації у сферу державної служби; 4) для інших видів державної служби характерним є те, що: а) ряд законів, які регулюють окремі підвиди спеціалізованої служби (ДБР, БЕБ, НАБУ, системи прокуратури тощо) не передбачають ані принципу рівності, ані принципу недискримінації, ані положення «незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, громадянства, сімейного та майнового стану, місця проживання, мовними або іншими ознаками», ані посилення на Закон «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні»; б) для такого підвиду державної служби, як служба у поліції, характерним є те, що ст. 49 Закону «Про Національну поліцію» передбачає таке недискримінаційне положення, як: «незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання», яке є адаптованим до служби у поліції і тому воно не передбачає такої ознаки дискримінації, як «інвалідність». У якості зауваження слід зазначити, що автору варто було б приділити увагу такому важливому питанню права на державну службу, як службові процедури при реалізації цього права. Саме із цим зауваженням було пов'язано має запитання до дисертанта. Позитивно оцінюючи дисертаційне дослідження вчена підкреслила, що дисертація Стрілецького М.А. на тему «Адміністративно-правові засади права на державну службу в Україні», подана на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право», може бути рекомендована до разового публічного захисту у спеціалізованій вченій раді.

Доктор філософ., доцент кафедри адміністративного і фінансового права Осадчий А.Ю., який відмітив ступінь самостійності, завершеності, системності та новизни дисертаційної роботи, обґрунтованості сформульованих висновків та пропозицій. Звернув увагу на цінність запропонованих автором ряду понять. Які мають важливе теоретичне, нормативне та прикладне значення у сфері державної служби. Досить цікавим, але не однозначним є положення автора щодо того, що: обґрунтована правомірність мети обмеження ознак дискримінації має місце у тому разі, якщо: а) вона передбачена законом; б) відповідає принципам «правової визначеності», тобто сформульована із достатнім ступенем чіткості, що дало б змогу особі: по-перше, узгоджувати з нею свою поведінку; по-друге, передбачати, згідно з обставинами, наслідки вчинення нею конкретних дій. Упущенням дисертанта є те, що йому варто було б приділити увагу такому важливому питанню, як судовий захист права на державну службу, хоча я прекрасно розумію, що таке проблематика заслуговує на окреме дисертаційне дослідження. Дисертація Стрілецького М.А. на тему «Адміністративно-правові засади права на державну службу в Україні» може бути рекомендована до публічного захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

Кандидат юридичних наук, доцент кафедри адміністративного і фінансового права Закаленко О.В., яка відзначила високий рівень здійсненого дисертаційного дослідження, завершеність та обґрунтованість одержаних результатів, ґрунтовність наданих пропозицій щодо оновлення чинного

законодавства про державну службу, а також креативність здобувача зокрема у висловленні власної позиції таких понять, як: «добročесність» – це сукупність морально-етичних характеристик, які визначають межі та спосіб ставлення особи щодо себе, суспільства і держави; «обмеження» – це державна настанова щодо нормативної локалізації можливостей реалізації особою права на державну службу; «правообмеження» – це обмеження, які чітко, конкретно і вичерпно визначені законами; «право на державну службу» – це можливість громадянина зайняти посаду державної служби за умови його відповідності законодавчо встановленим критеріям та обмеженням на підставі визначеної процедури з дотриманням принципу рівності; право на доступ до участі у конкурсі – це можливість особи надати нормативно визначену інформацію про відповідність умовам конкурсу на заміщення посади державної служби; спеціальна перевірка – це процедура здійснення контролю за достовірністю відомостей про особу, яка претендує на посаду державної служби з метою підвищення якості відбору кандидатів і забезпечення їх відповідності вимогам щодо доброчесності та відсутності конфліктів інтересів. Заслугою автора є використання судової практики ЄСПЛ і адміністративних судів. Водночас, автору варто було б приділити увагу статистичним даним щодо реалізації права на державну службу в окремих державних органах. Зазначила, що дисертація Стрілецького М.А. на тему «Адміністративно-правові засади права на державну службу в Україні», подана на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право», може бути рекомендована до публічного захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

Доктор юридичних наук, професор Федотов О.П., який звернув увагу на високий рівень наукових узагальнень, висновків, положень та рекомендацій представленої дисертаційної роботи, їх зваженість, зрілість та спрямованість на вирішення нагальних теоретичних і нормативно-правових проблем адміністративно-правових засад права на державну службу в Україні. Акцентував увагу на новизні цілого ряду наукових положень та їх значення як для теорії адміністративного права, так і для подальшого вдосконалення чинного законодавства про державну службу і правозастосування. Підтримав позицію здобувача щодо того, що особливості нормативного регулювання обмежень мають прояв у тому, що: 1) вони передбачаються переважно законами; 2) закони не передбачають визначення поняття «обмеження», що: а) не сприяє однозначному його застосуванню у різних законах; б) допускає неоднозначне змістовне навантаження; в) допускає різну редакцію положень щодо обмеження у законах; 3) вони передбачаються або окремими статтями закону, які містять у своїй назві поняття «обмеження», або окремими словосполученнями у змісті статей закону, або посиланнями на відповідні статті інших законів, які передбачають обмеження; 3) їх переліки для конкретного виду/підвиду державної служби є здебільшого вичерпними і не допускають додаткових тлумачень; 4) основними нормативними актами, які передбачають обмеження у державній службі, є Закони: «Про державну службу», «Про запобігання корупції», «Про очищення влади». Зазначив, що дисертація Стрілецького М.А.

на тему «Адміністративно-правові засади права на державну службу в Україні» може бути рекомендована до публічного захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

На основі результатів обговорення присутніх на засіданні вирішили запропонувати:

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення дисертації
Стрілецького Максима Анатолійовича на тему «Адміністративно-
правові засади права на державну службу в Україні», поданої на здобуття
ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право»
за спеціальністю 081 «Право»**

Обґрунтування вибору теми дослідження. Одним із важливих прав громадянина України є право на участь в управлінні державними справами, у тому числі і право на державну службу. З подальшим розвитком України як демократичної і правової держави це право набуває особливого значення і потребує постійного переосмислення з урахуванням особливостей політико-правових реалій, які є характерними для України у відповідні періоди. Так, у період режиму воєнного стану одним із основних завдань держави є забезпечення належного перманентного функціонування всього державного апарату щодо забезпечення захисту та оборони України від агресії російської федерації. Це завдання є безпосередньо пов'язаним із належною організацією всієї системи державної служби. Таким чином, право на державну службу набуває певних особливостей, характерних для цього періоду.

Важливо акцентувати увагу на тому, що питання державної служби є об'єктом наукових доробок, що виокремлює її серед інших структурних чинників адміністративного права, а наявні теоретичні напрацювання, безперечно, є вкладом у формування теоретико-методологічної бази державної служби, що дозволяє вести дискусії стосовно існування або формування службового права як підгалузі адміністративного права. Саме ці напрацювання є важливим доктринальним підґрунтям для здійснення дослідження щодо права на державну службу. З огляду на те, що переважна частка наукових доробок щодо сфери державної служби здійснюється у Південному регіоні України можна стверджувати про функціонування Одеської школи державної служби, наукові доробки представників якої стосуються таких важливих питань, як: службове право як підгалузь адміністративного права (О. Стець), концепт державної адміністративної служби (Н. Панова), службова кар'єра (Л. Біла-Тіунова), оцінювання результатів діяльності державних службовців (Ю. Даниленко-Негара), конкурс (Р. Негара), проходження державної служби (О. Продаєвич), припинення державної служби (Ю. Фасер), правовий статус державного службовця (В. Васильківська) тощо. Безперечно, наведені доробки стосувалися окремих питань права на державну службу, однак їх об'єктом дослідження були,

як правило, або інші питання сфери державної служби, або вони здійснювалися на базі законодавства, яке втратило чинність, або без урахування тих реалій, які склалися в Україні.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційне дослідження виконано на кафедрі адміністративного і фінансового права Національного університету «Одеська юридична академія» відповідно до плану наукових досліджень «Концепція розвитку адміністративного, адміністративно-процесуального права та фінансового права в умовах євроінтеграції» (на 2016–2020 рр.), що є складовою теми: «Стратегія інтеграційного розвитку України: правовий та культурний вимір» (державний реєстраційний номер 0116U001842) та «Адміністративне, адміністративно-процесуальне та фінансове право у людиноцентристському вимірі в цифрову еру» (на 2021–2025 рр.), що є складовою теми: «Стратегія інтеграційного розвитку України: правовий та культурний вимір» (державний реєстраційний номер 0116U001842).

Мета і завдання дослідження. Метою дисертаційного дослідження є теоретико-методологічна і організаційно-правова характеристика реалізації права на державну службу в Україні як невід'ємного конституційного права особи у контексті подальшого розвитку теорії державної служби з урахуванням основних напрямків адаптації чинного законодавства про державну службу до стандартів Європейського Союзу.

Для досягнення зазначеної мети вирішувалися такі завдання:

охарактеризувати історіографію реалізації права на державну службу та виокремити основні напрямки подальших наукових доробок;

надати понятійно-правову характеристику права на державну службу, здійснити співставлення понять «право на державну службу», «право рівного доступу до державної служби», «право на вступ на державну службу»;

визначити та охарактеризувати структуру права на державну службу;

охарактеризувати особливості реалізації окремих структурних елементів права на державну службу в умовах режиму воєнного стану;

визначити систему умов реалізації права на державну службу;

охарактеризувати критерії відповідності як умови реалізації права на державну службу, визначити їх види;

охарактеризувати запобігання та протидію дискримінації як умови реалізації права на державну службу, визначити їх особливості;

охарактеризувати обмеження як умову реалізації права на державну службу, здійснити співставлення понять «обмеження» і «правообмеження», «обмеження» і «заборона»;

надати пропозиції щодо удосконалення чинного законодавства з вступу на державну службу.

Об'єктом дослідження є державна служба як правове явище.

Предметом дослідження є адміністративно-правові засади права на державну службу в Україні.

Методи дослідження. Методологічною основою дисертаційного дослідження є система підходів, принципів і методів наукового пізнання. За допомогою методу сходження від абстрактного до конкретного визначено сутність та особливості права на державну службу (р. 1). Застосування логіко-семантичного методу дозволило поглибити понятійний апарат щодо понять «право на державну службу» і «право на доступ до участі у конкурсі», право на призначення на посаду державної служби, «добросесність», «обмеження», «правообмеження», «спеціальна перевірка» (п.п. 1.2, 1.3, р. 2). Системно-структурний і системно-функціональний методи застосовано для визначення структури права на державну службу (п. 1.3), системи і структури законодавства про право на державну службу (п.п. 1.2, 1.3, р. 2). Застосування історичного методу дозволило здійснити аналіз наукових поглядів на право на державну службу (п. 1.1). Структурно-логічний метод використано при визначенні основних шляхів удосконалення нормативно-правового регулювання права на державну службу (р. 2). Методи моделювання, аналізу та синтезу послужили для встановлення сучасного стану правового регулювання права на державну службу (р. 1, р. 2). Порівняльно-правовий метод дозволив здійснити як внутрішнє зіставлення: призначення на посаду державної служби з укладенням контракту, з одного боку, і призначення на посаду державної служби, з іншого (п. 3.1), понять «право на державну службу», «право рівного доступу до державної служби», «право на вступ на державну службу» (п. 1.3), так і зовнішнє зіставлення – при дослідженні правового регулювання права на публічну службу окремих зарубіжних країн.

Науково-теоретичне підґрунтя дисертації становлять наукові праці таких провідних фахівців, як: В. Авер'янов, Д. Балух, О. Башук, Л. Біла-Тіунова, Т. Білоус-Осін, Ю. Битяк, В. Васильківська, В. Галунько, С. Грилюк, Ю. Даниленко, І. Задоя, М. Іллічів, М. Іншин, Т. Кагановська, Д. Калаєнов, С. Ківалов, Л. Кримець, І. Корж, М. Кришталь, В. Малиновський, І. Марчук, Ю. Мудра, Р. Негара, Н. Панова, О. Пожарова, З. Равлінко, О. Стець, В. Тимошук, Ю. Фаєр, Є. Фролова, А. Школик, І. Янковець, Н. Янюк та ін.

Нормативну основу дисертації становлять Конституція України, закони України, акти Кабінету Міністрів України, Національного агентства України з питань державної служби, інших державних органів. У ході здійснення дисертаційного дослідження використано також законодавство окремих зарубіжних країн (Болгарія, Латвія, Литва, Польща, Чехія, Франція, ФРН).

Емпіричну базу дослідження становлять судова практика Європейського суду з прав людини, судова практика адміністративних судів України, інформаційні звіти та аналітичні матеріали Національного агентства України з питань державної служби.

Наукова новизна одержаних результатів дисертаційного дослідження полягає у тому, що робота є одним із перших у вітчизняній науці адміністративного права монографічним дослідженням реалізації права на державну службу у контексті адаптації законодавства про державну службу до стандартів ЄС. Сформульовано низку положень, висновків та практичних

рекомендацій, які характеризуються науковою новизною, до найбільш значущих з яких належать:

уперше:

здійснено зіставлення понять «право рівного доступу до державної служби», «право на державну службу», «право на вступ на державну службу», «реалізація права на державну службу»;

виокремлено особливості нормативно-правового регулювання права на державну службу у залежності від ступеня його визначення, юридичної сили нормативно-правових актів і предмета регулювання на: встановлення права на державну службу; забезпечення права на державну службу;

виокремлено два види критеріїв відповідності особи при реалізації права на державну службу: особистісні та професійні, та надано їхню характеристику;

визначено: 1) три види особистісних критеріїв: а) громадянство України; б) віковий ценз: повноліття (вісімнадцять років) або інший вік; в) інші критерії; 2) чотири види професійних критеріїв: а) стандартні; б) загальні; в) спеціальні; г) професійно-посадові;

визначено, що невід'ємною умовою реалізації особою права на державну службу є запобігання та протидія дискримінації щодо особи, яка реалізує свої права під час вступу на державну службу та її проходження і виокремлено дві групи ознак дискримінації: 1) визначені законами; 2) інші ознаки, встановлені судовою практикою;

виокремлено та охарактеризовано основні прояви реалізації антидискримінаційного законодавства у сфері державної служби з урахуванням її видів та підвидів;

встановлено «обґрунтовану правомірність мети обмеження ознак дискримінації» невід'ємною правовою особливістю імплементації антидискримінаційного законодавства у сферу державної служби та надано невичерпний перелік законних підстав для її введення;

встановлено, що єдиним доказом притягнення особи, яка вчинила корупційне або пов'язане з корупцією правопорушення, до адміністративної відповідальності є дані про таку особу у Єдиному державному реєстрі осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення;

удосконалено:

визначення понятійного апарату шляхом надання авторських визначень понять: «право на державну службу», «право на доступ до участі у конкурсі», «право на призначення на посаду державної служби», «добročесність», «обмеження», «правообмеження», «спеціальна перевірка»;

положення про структуру права на державну службу шляхом виокремлення таких складових: право на доступ до участі у конкурсі або до іншого способу щодо призначення на посаду державної служби; право на участь у конкурсі або в іншому способі щодо призначення на посаду державної служби; право на призначення на посаду державної служби;

положення про особливості проходження спеціальної перевірки;

набули подальшого розвитку:

характеристика контракту про проходження державної служби шляхом виокремлення спільних рис та відмінностей між призначенням на посаду з укладенням контракту і призначенням на посаду;

характеристика ознак Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення;

зіставлення понять «обмеження» і «правообмеження» у сфері державної служби, що надало підстави вважати їх синонімами;

характеристика особливостей нормативного регулювання обмежень, яке має прояв у тому, що: 1) вони передбачаються, переважно, законами; 2) закони не передбачають визначення поняття «обмеження»; 3) обмеження передбачаються або окремими статтями закону, або окремими словосполученнями у змісті статей закону, або посиланнями на відповідні статті інших законів, які передбачають обмеження; 4) їх переліки для конкретного виду/підвиду державної служби є, здебільшого, вичерпними і не допускають додаткових тлумачень; 5) основними нормативними актами, які передбачають обмеження у державній службі, є Закони: «Про державну службу», «Про запобігання корупції», «Про очищення влади»;

запропоновано:

зміни і доповнення до Закону України «Про Державне бюро розслідувань», «Про державну службу», «Про прокуратуру».

Практичне значення одержаних результатів. Обґрунтовані та сформульовані у дисертації висновки і рекомендації можуть бути використаними у:

науково-дослідній діяльності – для подальшого дослідження реалізації права на державну службу, опрацювання особливостей для видів та підвидів державної служби;

правотворчому процесі – для удосконалення положень Закону «Про державну службу», інших законів, пов'язаних з державною службою, підзаконних нормативно-правових актів;

правозастосовній діяльності – для удосконалення практики реалізації права на державну службу;

навчальному процесі – при викладанні навчальних дисциплін «Адміністративне право», «Публічна служба», «Службове право» а також для підготовки монографій, підручників, навчальних та навчально-методичних посібників, практикумів із зазначених дисциплін.

Апробація результатів дисертації. Положення і висновки дисертаційного дослідження доповідалися та обговорювалися на засіданні кафедри адміністративного і фінансового права Національного університету «Одеська юридична академія».

Публікації. Основні теоретичні положення і висновки, яких було сформульовано в дисертаційному дослідженні, викладено у 5 наукових публікаціях, 4 з яких входять до затвердженого переліку фахових вітчизняних наукових видань, 1 – тезах доповідей на міжнародній науково-практичній конференції.

Список публікацій здобувача за темою дисертації та відомості про апробацію матеріалів дисертації:

Статті в наукових фахових виданнях України

1. Стрілецький М.А. Характеристика професійних критеріїв відповідності особи встановленим вимогам при реалізації права на державну службу. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 12. С. 634-637. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-12/148>. URL: http://lsej.org.ua/12_2024/151.pdf.

2. Стрілецький М.А. Окремі аспекти запобігання та протидії дискримінації як умова реалізації права на державну службу. *Право та державне управління*. 2024. № 4. С. 414-423. URL: http://pdujournal.kpu.zp.ua/archive/4_2024/58.pdf.

3. Стрілецький М.А. Щодо окремих аспектів обмежень як умови вступу на державну службу. *Держава та регіони. Серія: Право*. 2024. № 4. Т. 2. С. 166–174. DOI <https://doi.org/10.32782/1813-338X-2024.1.2.28>. URL: http://law.stateandregions.zp.ua/archive/1-2_2024/30.pdf.

4. Стрілецький М.А. Особистісні критерії відповідності особи встановленим вимогам при реалізації права на державну службу. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. № 1. С. 684-687. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-1/160>. URL: http://lsej.org.ua/1_2025/162.pdf.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

5. Стрілецький М.А. Щодо окремих аспектів Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення. *Теоретичні та практичні проблеми реалізації норм права: матер. X міжнар. наук.-практ. конфер. (м. Кременчук, 5-7 груд. 2024 р.)*. Львів-Торунь: Liha-Pres, 2024. 528 с. С. 523–526. DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-452-1-143>.

Характеристика особистості здобувача. Стрілецький Максим Анатолійович має повну вищу юридичну освіту. У 2021 році закінчив Національний університет «Одеська юридична академія» та здобула кваліфікацію: ступінь вищої освіти «Магістр», спеціальність «Право». У 2021 році вступив до аспірантури на денну форму навчання Національного університету «Одеська юридична академія», проявив себе як активний та старанний аспірант.

Особистий внесок дисертанта. Дисертаційна робота є власним авторським дослідженням, у якому наукові положення, висновки та пропозиції обґрунтовано самостійно в результаті опрацювання значної кількості джерел монографічного, нормативно-правового та правозастосовного характеру.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація написана сучасною науковою мовою, стиль викладання відповідає прийнятному у науковій літературі й забезпечує легкість та доступність сприйняття наукових положень, висновків і рекомендацій дисертаційного дослідження.

Відповідність дисертації вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44.

Дисертація відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44.

Загальний висновок. Враховуючи викладене вважаємо, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Стрілецького Максима Анатолійовича на тему «Адміністративно-правові засади права на державну службу в Україні» відповідає спеціальності 081 «Право», вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 (зі змінами від 03.04.2019 р., № 283), Вимогам до оформлення дисертації, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 р. № 40 (зі змінами від 31.05.2019 р. № 759) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 та рекомендується до захисту на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

У результаті відкритого голосування учасники засідання кафедри в кількості **11 осіб** подали голоси «за» (науковий керівник і асистент – не голосували). Ніхто із учасників засідання кафедри не проголосував «проти» рекомендації дисертаційної роботи Стрілецького М.А. до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

УХВАЛИЛИ:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Стрілецького Максима Анатолійовича на тему «Адміністративно-правові засади права на державну службу в Україні», представленої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

2. Констатувати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Стрілецького Максима Анатолійовича відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами і доповненнями від 03 квітня 2019 року № 283), Порядку

присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44.

3. Рекомендувати дисертацію Стрілецького Максима Анатолійовича на тему «Адміністративно-правові засади права на державну службу в Україні» до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 081 «Право».

4. Запропонувати Вченій раді склад разової спеціалізованої вченої ради для проведення публічного захисту:

Голова ради –

1. Аверочкина Тетяна Володимирівна, д.ю.н., професор, завідувач лабораторії кафедри морського і митного права Національного університету «Одеська юридична академія»;

Рецензенти:

2. Фролова Євгенія Ігорівна, к.ю.н., доцент, доцент кафедри адміністративного і фінансового права Національного університету «Одеська юридична академія»;

3. Негара Родіон Віталійович, д-р філософії права, доцент кафедри адміністративного і фінансового права Національного університету «Одеська юридична академія»;

Офіційні опоненти:

4. Калаянов Дмитро Петрович, д.ю.н., професор, професор кафедри адміністративної діяльності поліції Одеського державного університету внутрішніх справ;

5. Задоя Іванна Іванівна, к.ю.н., доцент, доцент кафедри загальноправових дисциплін Національного університету «Одеська морська академія».

Результати голосування присутніх на засіданні докторів та кандидатів наук за профілем поданої на розгляд дисертації: за – 11; проти – немає; утримались – немає.

**Головуючий на засіданні,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри адміністративного і фінансового права
Національного університету
«Одеська юридична академія»**

Діана КОЗАЧУК

Секретар

Вікторія ГОРОЩЕНКО